Vlaams Parlement

1442 (2017-2018) – Nr. 3
ingediend op 6 maart 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Martine Taelman en Elke Van den Brandt

over het voorstel van decreet

van Freya Saeys, Lies Jans, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Cindy Franssen en Danielle Godderis-T'Jonck

houdende de invoering van het laagste tarief van de ouderbijdrage voor kinderopvang voor kinderen van minderjarige tienermoeders

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bart Van Malderen.

Vaste leden:
Danielle Godderis-T'Jonck, Lies Jans, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:
Björn Anseeuw, Vera Celis, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester,
Manuela Van Werde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Emmily Talpe;
Jan Bertels, Bert Moyaers;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:
Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:
1442 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Amendementen

INHOUD

I. Toelichting door Freya Saeys..... 4
II. Bespreking..... 4
III. Artikelsgewijze bespreking..... 7
IV. Stemming over het geheel..... 8
Tekst aangenomen door de commissie..... 9

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het voorstel van decreet houdende de invoering van het laagste tarief van de ouderbijdrage voor kinderopvang voor kinderen van minderjarige tienermoeders tijdens haar vergadering van woensdag 28 februari 2018.

Op dit voorstel van decreet werden drie amendementen ingediend. Ze zijn verspreid als *Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1442/2.

I. Toelichting door Freya Saeys

Freya Saeys zegt dat een minderjarige tienermoeder geen contract kan sluiten met een kinderopvanglocatie. De ouders van de tienermoeder kunnen dat wel, wat ertoe leidt dat het inkomen van de grootouders het inkomenstarief bepaalt.

Sinds enkele jaren daalt het aantal tienermoeders. Het is belangrijk dat minderjarige tienermoeders de kans krijgen om aan hun schoolplicht te voldoen. Als de grootouders in staat moeten zijn om te blijven werken en tienermoeders om hun school af te maken, dan is de betaalbaarheid van kinderopvang belangrijk. Omdat ouders van tienermoeders zowel de opvoeding van hun kind als dat van hun kleinkind moeten financieren, kunnen de kosten voor de kinderopvang zwaar wegen op het gezinsbudget. De indieners achten het wenselijk om ook voor tienermoeders jonger dan achttien jaar het laagste oudertarief te laten gelden, zoals ook het geval is voor pleegkinderen.

Ze kondigt afrondend drie amendementen aan.

II. Bespreking

Katrien Schryvers dankt Freya Saeys voor dit initiatief. Minderjarige tienermoeders worden net als pleegouders begunstigden van het laagste opvangtarief in de inkomensgerelateerde kinderopvang. Minderjarige tienermoeders zijn vaak kwetsbare jongeren die in het belang van hun verdere ontwikkeling hun schoolloopbaan moeten kunnen afmaken. De grootouders moeten niet alleen zorg dragen voor hun minderjarige dochter maar ook voor hun kleinkind. Het is billijk om het opvangtarief niet op het inkomen van de grootouders te berekenen. Omdat de schoolgaande moeder geen inkomen heeft, is het laagst mogelijke tarief het rechtvaardigst.

Elke Sleurs steunt dit voorstel van decreet volmondig. Tienermoeders mogen door de doorgaans ongeplande zwangerschap niet in een kwetsbare situatie terechtkomen. Ze moeten hun opleiding kunnen afmaken om hun toekomstkansen niet te verstoren.

Elke Van den Brandt steunt het principe. Deze kwetsbare doelgroep moet hiervoor in aanmerking kunnen komen, maar ze heeft enkele praktische vragen. Wat wordt precies bedoeld met het laagste tarief? Waarom is er niet voor geopteerd om alle nog schoolgaande moeders in de doelgroep op te nemen? Waarom geldt de regeling niet voor een 19-jarige die haar middelbare school nog niet heeft afgewerkt? Welke rol speelt de vader?

Jan Bertels beaamt dat er geen financiële drempels mogen zijn voor de kinderopvang zodat een tienermoeder en haar kind geen achterstand oplopen. Het is een goede zaak dat het laagste kinderopvangtarief wordt uitgebreid tot de tienermoeders. Waarom wordt de regeling beperkt tot minderjarige tienermoeders? De kans bestaat dat de minderjarige tienermoeder nog studeert wanneer ze achttien jaar wordt. Afsluitend zegt de spreker dat zijn fractie het aantal inkomensgerelateerde kinderopvangplaatsen wil vergroten.

Bart Van Malderen zegt dat 'minderjarige moeders' en 'minderjarige tienermoeders' in het voorstel van decreet en in de amendementen door elkaar gebruikt worden. Zit het begrip 'tienermoeder' in bestaande regelgeving vervat?

Freya Saeys zegt dat met het laagste tarief de bijdrage van 1,61 euro per opvangdag wordt bedoeld.

Er is geopteerd voor minderjarigen en de link met de leerplicht. Dat sluit niet uit dat een uitbreiding na evaluatie mogelijk is. Minderjarigen kunnen geen contract afsluiten. Dat kan wel als ze meerderjarig zijn.

Katrien Schryvers beaamt dat het om het laagste tarief gaat dat door het OCMW (Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn) kan worden toegekend. Dat bedroeg aanvankelijk 1,56 euro per opvangdag en bedraagt ondertussen na indexering 1,61 euro per opvangdag.

Minderjarigen kunnen niet zelf een overeenkomst afsluiten. Ze worden getarifeerd op het inkomen van hun ouders.

Er wordt voor het begrip 'minderjarige tienermoeders' geopteerd en niet voor 'minderjarige moeders' vanwege de verlengde minderjarigheid. Het gaat om de categorie jongeren tot en met achttien jaar die leerplichtig is. In de artikelen wordt consequent het begrip 'minderjarige tienermoeder' gebruikt. Enkel in de toelichting bij amendement nr. 2 is sprake van 'minderjarige moeders'.

Elke Van den Brandt geeft het voorbeeld van grootouders die een overeenkomst afsluiten voor hun 17-jarige dochter. Moet de dochter een nieuw contract afsluiten als ze achttien jaar wordt? Blijft het oorspronkelijke contract lopen? Behoudt ze automatisch het laagste tarief?

Er wordt enerzijds gemotiveerd met de overeenkomst en anderzijds met de leerplicht. Ze stelt voor een koppeling te maken met schoolgaan. Een tienermoeder die na haar achttien jaar nog secundair onderwijs volgt, moet ook van dit tarief kunnen genieten ongeacht haar inkomen.

Jan Bertels zegt dat achttien jaar de grens is. Hij begrijpt dat dit voorstel van decreet een eerste aanzet is, maar noemt die aanzet beperkt. Een tienermoeder die achttien jaar wordt, moet zelf een contract afsluiten. Op dat moment kan die tienermoeder inderdaad het OCMW-tarief krijgen. Het OCMW kan echter ook rekening houden met het gezinsinkomen van de ouders bij wie de tienermoeder woont. Op achttien jaar kan de situatie veranderen. Voor -18-jarigen wordt een oplossing geboden, maar niet voor de +18-jarigen.

Bart Van Malderen zegt dat dit laatste het gevolg is van de geldende algemene regelgeving.

Voorts vraagt hij hoe de situatie is voor verlengd minderjarigen. Vallen ze onder deze regeling? Bestaat het juridische begrip 'tienermoeder'? De regeling is immers op dit begrip gebaseerd en op de subgroep 'minderjarige tienermoeders'. Hij wil de opmerking dat dit slordig decreetgevend werk is vermijden.

Katrien Schryvers antwoordt dat 'tienermoeder' niet afzonderlijk gedefinieerd wordt in het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters omdat het woord voor zichzelf spreekt: een moeder die de leeftijd heeft binnen de tienercategorie.

Het lid begrijpt de bezorgdheid over +18-jarigen. Elke leeftijdsgrens roept echter de vraag om uitbreiding op. Het voorstel van decreet viseert tienermoeders die nog

bij de eigen ouders inwonen. Er zijn bijvoorbeeld 23-jarige studentes die al moeder zijn. Hun gezinssituatie is vaak anders. Ze kunnen met een partner samenwonen.

Er is een opdeling overwogen tussen minderjarige tienermoeders die met hun kind bij de eigen ouders inwonen en minderjarige tienermoeders die met de vader van hun kind samenwonen. Die laatste categorie uitsluiten omdat de vader mogelijks een eigen inkomen heeft, is praktisch niet mogelijk. Er moet een link gemaakt worden met het domicilie van de minderjarige tienermoeder, haar ouders en haar partner. Het gaat bovendien om een kleine categorie. Om die redenen is er uiteindelijk voor geopteerd om het laagste kinderopvangtarief te laten gelden voor alle minderjarige tienermoeders.

De anderen moeten zich tot het OCMW richten. Katrien Schryvers rekent erop dat de lokale besturen correct oordelen, en kan zich niet voorstellen dat die lokale besturen het inkomen van het volledige gezin in aanmerking nemen. Bij de beoordeling kan rekening worden gehouden met het inkomen van de partner bij wie de minderjarige tienermoeder inwoont.

Elke Van den Brandt zegt dat het voorstel van decreet wordt herschreven door de amendementen. In het oorspronkelijke voorstel staat 'het kind van een al dan niet ontvoogde minderjarige'. Een kind met een minderjarige vader maar een meerderjarige moeder valt onder de oorspronkelijke tekst. Het amendement beperkt de regeling tot minderjarige tienermoeders. Ze heeft het daar moeilijk mee.

Ze blijft met de ruimere vraag kampen waarom OCMW's moeten oordelen over aanvragen voor het laagste tarief. Ze pleit voor automatische toekenning.

Ze suggereert ten slotte juridisch advies in te winnen over de aangewezen terminologie.

Katrien Schryvers antwoordt dat de amendementen op een legistieke opmerking zijn gebaseerd. De terminologie stemt overeen met de terminologie gebruikt voor de bepalingen over pleegkinderen in het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. Er wordt enkel het begrip 'minderjarige tienermoeders' toegevoegd.

De discussie over het OCMW is niet nieuw. OCMW's passen dit correct toe. Ouders die door een kinderopvanginitiatief naar het OCMW worden doorverwezen, komen op dat moment al eens tot de vaststelling dat ze niet al hun rechten uitputten. Het kan een opstap zijn om andere zaken in orde te brengen.

Jan Bertels beaamt wat Katrien Schryvers zegt over de opstap. Hij vraagt hoe een ontvoogde 17-jarige moeder zich tot deze regeling verhoudt.

Freya Saeys beaamt dat het om een minderjarige gaat en daardoor onder de regeling valt.

Jan Bertels besluit dat de voogdij niet geldt en dat minderjarig jonger dan achttien jaar betekent.

Bart Van Malderen bevestigt het belang van de discussie over OCMW en kinderopvang. Uitbreiding van automatische rechtentoekenning is in het Vlaamse regeerakkoord ingeschreven. De maatregel waarover gediscussieerd wordt, staat daar haaks op.

Een decreet wordt mede geïnterpreteerd op basis van de interpretatie van de decreetgever. De antwoorden op de gestelde vragen zijn daarom belangrijk. In dat opzicht blijft de juridische terminologie de spreker zorgen baren. Het begrip

'minderjarige moeders' zal niet tot dit debat leiden. Na de vraag van Jan Bertels blijkt dat een ontvoogde 17-jarige onder de regeling valt. Wat met een verlengd minderjarige die een kind heeft, thuis woont en twintig jaar is?

Freya Saeys zegt dat het laatste voorbeeld niet onder de regeling valt.

Voor *Bart Van Malderen* is dat nochtans een kwetsbare groep.

Katrien Schryvers zegt dat ten onrechte de indruk wordt gewekt dat de initiatiefnemers deze groep willen uitsluiten. Niemand kent de situatie van alle verlengd minderjarigen. Omdat het een uiteenlopende groep is – het kan bijvoorbeeld om een samenwonende dertiger gaan met een eigen inkomen en vermogen – moet het OCMW de individuele situatie beoordelen. Voor de vaak kwetsbare minderjarige tienermoeders wordt het laagste tarief automatisch toegekend. Zij hebben geen eigen inkomen omdat ze nog leerplichtig zijn.

III. Artikelsgewijze bespreking

Amendement nr. 1

Amendement nr. 1 van Freya Saeys, Lies Jans, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Cindy Franssen en Danielle Godderis-T'Jonck strekt ertoe het opschrift van het voorstel van decreet te vervangen door: "Voorstel van decreet houdende wijziging van artikel 8 van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, wat betreft de invoering van het laagste tarief van de ouderbijdrage voor kinderopvang voor kinderen van minderjarige tienermoeders".

Freya Saeys zegt met dit amendement in te gaan op een legistieke opmerking. Het opschrift wordt herschreven volgens de huisstijl van het Vlaams Parlement.

Amendement nr. 1 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 2

Amendement nr. 2 van Freya Saeys, Lies Jans, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Cindy Franssen en Danielle Godderis-T'Jonck strekt ertoe dit artikel te vervangen door:

"Art. 2. In artikel 8, §1, van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, gewijzigd bij het decreet van 29 juni 2012, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De financiële bijdrage van de gezinnen voor de kinderopvang van een pleegkind als vermeld in het eerste lid, 4°, of van een kind van een minderjarige tienermoeder, stemt overeen met het laagst mogelijke inkomenstarief, onafhankelijk van het inkomen van het pleeggezin of van het gezin van de minderjarige.".".

Freya Saeys zegt dat dit amendement de wetshistoriek toevoegt. Deze formulering breidt de regeling voor pleegkinderen uit tot kinderen van minderjarige tienermoeders. Voor beide categorieën geldt de laagste bijdrage.

Amendement nr. 2, dat artikel 2 vervangt, wordt met 13 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 3 (nieuw)

Amendement nr. 3 van Freya Saeys, Lies Jans, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Cindy Franssen en Danielle Godderis-T'Jonck strekt ertoe een nieuw artikel 3 toe te voegen:

"Art. 3. Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2018.".

Freya Saeys zegt met dit amendement in te gaan op een legistieke opmerking.

Elke Van den Brandt stelt vast dat de tekst volledig wordt herschreven. Het geniet allicht de voorkeur een tekst te bespreken waarin het juridische advies al verwerkt is.

Freya Saeys antwoordt dat het advies pas later is toegekomen.

Amendement nr. 3 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

IV. Stemming over het geheel

Het geamendeerde voorstel van decreet wordt met 13 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Bart VAN MALDEREN,
voorzitter

Martine TAELMAN
Elke VAN DEN BRANDT,
verslaggevers

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

VOORSTEL VAN DECREET

houdende wijziging van artikel 8 van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, wat betreft de invoering van het laagste tarief van de ouderbijdrage voor kinderopvang voor kinderen van minderjarige tienermoeders

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 8, §1, van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, gewijzigd bij het decreet van 29 juni 2012, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De financiële bijdrage van de gezinnen voor de kinderopvang van een pleegkind als vermeld in het eerste lid, 4°, of van een kind van een minderjarige tienermoeder, stemt overeen met het laagst mogelijke inkomenstarief, onafhankelijk van het inkomen van het pleeggezin of van het gezin van de minderjarige.".

Art. 3. Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2018.